

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un sem. . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2-3.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 23

Din pildele altora.

În amorțea ce stăpânește azi viața noastră publică, în nepăsarea obștească ce s'a întins ca un val de promoroacă peste sufletele noastre, ne vine ca un strigăt de muștrare vestea evenimentelor din Croația, unde un popor, mai puțin număros ca al nostru, în luptă necurmată cu același sistem de asuprire, dă minunate dovezi de vigoare și bărbăție, de înțelegere și însuflețire pentru rostul mai înălțat al ființei sale pe pământ.

Vreme îndelungată, Croația, sfâșiată în lăuntru de neînțelegerile religioase dintre cele trei neamuri strâns înrudite cari o alcătuiesc: croații, slavonii și sârbii, cutropită mereu din afară și îmbucătățită din vreme în vreme de vecinii mai puternici, — ea a izbutit totuși, prin stăruinți necurmăte, prin lupte și jertfe, și mai ales prin vijelioasa răscoală din 1848, să-și asigure în parte o frumoasă neatârnată, care i s'a chizășuit apoi în legea XXX. din 1868.

În vârtutea acestei legi azi Croația, deși face parte întregitoare din teritoriul Ungariei, își are alcătuirea ei de față de sine stătătoare. Administrația neatârnată a țării cuprinde afacerile interne, de culte și învățământ public, și justiția. În celelalte stă sub ministrul Ungariei. Legile și le face singură, prin sfatul ei numit sobor, în care poporul trimite 158 de deputați. Din aceștia 40 de inși se trimet în dieta Ungariei, ca

să supravegheze și să apere acolo interesele națiunii croate. În fruntea țării stă un loctiitor al guvernului ungar: banul, care se numește de către Majestatea Sa împăratul.

Acești loctiitori, acești cărmuitori ai Croației, n'au fost însă iubiți niciodată de poporul croat, deoarece ei n'au venit acolo ca prietini, ci ca dușmani, ca unelte ale stăpânirii ungurești. Năzuința lor a fost întotdeauna de a zdrobi cu încetul alcătuirea țării, de a dărâma perețele despărțitor dintre Croația și Ungaria și de a supune națiunea croată, cu totul, stăpânirii ungurești, precum supuse sunt acestei fericitoare oblăduiri celelate popoare din Ungaria.

Dar poporul croat a știut să lupte cu bărbăție și nu și-a plecat capul în jugul tiraniei guvernelor ungurești. Dacă guvernul unguresc a trimis pe capul lor asupritori, aleși pe sprânceană dintre boierii cei mai șoviniști, mai îngâmfați și mai fără milă, ei i-au primit cu îndârjire crescândă, au respins toate încercările lor de a nesocoti constituția țării și au izbutit să-și prăsteze libertatea națională, prin lupte însuflețite și necurmăte.

Decând însă la cârma Ungariei s'au îninstăpănit miniștrii de azi, cei mai neîmpăcați dușmani ai naționalităților din câți s'au perândat din mila împărătească în fruntea țării, încercările de a înfrânge pe croați au devenit tot mai cutezate.

În acelaș timp, când s'a năpustit cu o

furie nemaipomenită asupra naționalităților din Ungaria, guvernul și-a pus de gând să spargă și alcătuirea constituției croate, ca prin spărturile ei să introducă maghiarizarea și în Croația, căci fără hotar e nebunia asupritorilor noștri, când năzuiesc împotriva poruncilor lui Dumnezeu și ale firii, să săvârșească preschimbarea neamurilor din Ungaria așa, ca, în tot cuprinsul acestei țări, să nu mai fie decât suflare ungurească.

Croații au înțeles din vreme gândurile stăpânirii din Budapesta și au purces să-și strângă rândurile de bătaie. După ce au huiduit pe banul Rakodczay, o unealtă oarbă, dar nu pe atât de sălbatecă cum sunt poririile guvernului unguresc, ei au respins cu bărbăție încercarea ministrului Kossuth de a introduce prin o lege volnică limba ungurească în serviciul căilor ferate croate. O luptă aprigă s'a încins atunci, înainte cu doi ani, în dieta Ungariei. Deputații croați au combătut din răspuțeri legea lui Kossuth și ajunși acasă, în Croația, au organizat mari adunări de protestare în toată țara.

Ca să frângă mânia legitimă a croaților, guvernul unguresc a trimis în fruntea Croației ca ban pe baronul Rauch, om după chipul și asemănarea stăpânilor lui din Budapesta. Dintr'un început el a fost primit cu huiduie din partea croaților, cari nu l-au lăsat nici măcar s'ajugă la cuvânt în soborul din Zagreb. Întărit în sentimentele sale de tiran, banul Rauch a răspuns împrăștiind soborul, pe care nu l-a mai

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Cântec popular.

Culese de T. Popovici din Șeitin.

Frunză verde pe copaci
Dragu-mi-i badea bărnaci.
Frunză galbenă de rug
Merge badea meu la plug,
Merge badea-n patru cai
Ca să are de mălai,
De mălai și de cucută,
Plugul lui să i-se rupă,
Și să vie el acasă
Să mă aflu mai voioasă,
Să treacă pe lângă noi
Ca să-l văd dela război.
Războiul meu bate-n colți,
Vino bade dacă poți,
Mă sărută-odată bine
Să-mi iau gândul dela tine;
Să-mi l iau barem pe-o zi
Și-apoi fie ce-o mai fi;
Fie bine, fie rău
Cum vrea bunul D-zeu...

Om singuratic.

Era într-o seară aspră, — începu unul dintre noi a ceti o povestire. Mi-a rămas bine în amintire, deși pe atunci eram un copil. O seară lungă în câmpia Prutului; un amurg fumuriu de Decembrie... Mergeam cu sania pe un drum plin de hopuri și viscolituri, eu, tata și vizitiul nostru. N'aș putea să spun pe ce drum mergeam, în spre ce țirg ne îndreptam; de asta nu-mi aduc aminte; știu numai că pornisem de o zi din Birlad.

Drumul era singuratic; dela amiază nu întâl-nisem decât un călăreț. Tata îl întreabă ceva, el răspunsese răcnind din trapul calului, pe urmă se făcuse tot mai mic îndărătul nostru, pe câmpia ninsă. Asfințitul se înecase într'un fel de fumegare a depărtărilor; din când în când cei doi roibi trudiți slăbeau din pas, ș'atuncea unul din clopotele lor avea așa o înflorire de cântec trist. Apoi crescă ca un fum alburii. În jurul nostru tot mai nelămurit vedem când un pâlă de beldii, când, ca o încălțură de linii, o stufulie într'o baltă înghețată. Pe urmă nu vedeam nimic; tata și vizitiul schimbau vorbe care mie mi-se păreau rostite cu un glas neobișnuit, scăzut. Simțeam neliniștea; în mine, par'că se strecura ceva din negura, din adâncul necunoscut din tăcerea, din vântul lin și ascuțit.

«Ai mai umblat tu drumul ăsta, măi Comane?» întrebă într'o vreme tata l meu pe vizitiu.

Vizitiul era un om slăbănog și nalt, nalt. Când se scula dela locul lui par'că se desfășura de pe un mosor. Sta cufundat într'una într'o nepăsare cumplită. Încercă să se scoale dela locul lui, ca

să se uite poate prin prejur, dar pe urmă se răzgândi și se lăsa iar greu pe capră, scuturându-și pletele crește totdeauna revărsate încălțit pe grumajii lui:

«Poate să fi fost și pe-aici, răspunse el cu liniște, dar nu-mi mai aduc aminte. Așa, am umblat eu mult pe malul Prutului...»

Tata era un boernaș mândros, mărunț la stat, și aducea la înfățișare cu Voică-Cuza, — de aceea prietenii îl porecleau rîzînd: Cuza cel mititel. Nepăsarea lui Coman îl scotea totdeauna din sărite. La răspunsul vizitiului, începu să se fîmîntă în blană. Mormăi repede de căeva ori: *Sapristi!* — Apoi privi furios înspre spatele lunganului din fața noastră. Răcni:

«Măi ființă nenorocită și fără simțire! Când te întreb, răspunde: da ori nu! Ce fel de vorbă-i asta? Am fost, da poate n'am fost! Poate-am fost, dar nu-mi mai aduc aminte!...»

Coman se gândi un restimp, apoi își scutură pletele și-și întoarse obrazul prelung spre noi:

«Dă! dacă așa-i feleșagu meu, ce să fac! Să zicem c'am fost. Că eu am umblat mult pe malul Prutului.

— Așa spune. Ei, ajungem noi undeva într'un ceas? Pe vremea asta trebuie să ne oprim undeva. Frigul crește, vântul se înăsprește... Pe aici, prin asemenea singurătăți, și cum îi acu, după sfântul Andrei, poate să ne iasă și lupi înainte, Doamne ferește!...

— Ferească Dumnezeu! zice încet Coman și-și făcu cruce; apoi ridică o mână c'o mînușă uriașă și biciui caii. Eu m'am întâlnit cu dânșii de trei ori până acuma, da nu-mi mai trebuie să-i mai întâlnesc; mă lipsesc!...

convocat de-atunci, vreme de-aproape doi ani.

În Croația și-a luat începutul o stăpânire absolutistă. În sufletul poporului ura își săpase alvie adâncă. Dela o vreme părea că sufletele s'au liniștit și baronul Rauch, în îngânfarea lui neînțelegătoare de durerile și revolta unui neam apăsător, ca să dea stăpânilor săi dovezi că a reușit să liniștească poporul, s'a încumătat să facă o călătorie prin țară. Cecitorii noștri mai vechi își vor aduce încă aminte de frumoasa primire ce i-a făcut atunci poporul. Pretutindeni pe unde a trecut hulă și batjocură i-a fost partea, ouă clocite și pietrii sbureau întru întimpinare-i.

În restimp, îndârjit și mai mult, banul își frământa mintea întru a iscodi nouă torturi sufletești pe seama poporului din Croația. Și a izbutit. El este urzitorul marelui proces de înaltă tradare din Zagreb, el a făcut să fie întemnițați, maltratați și chinuți, ca în vremurile barbare, atâția oameni nevinovați. Folosindu-se de îngrijorarea ce a stăpânit la Viena din pricina anexiunii Bosniei, el a reușit să amăgească pe ministrul de externe, Aehrenthal, făcându-l să creadă că în Croația, izbucnind războiul austro-sârb, Serbia va găsi aliați credincioși aceluiaș ideal: marea împărăție sârbească dela miază-zi.

Acest proces rușinos le-a fost binevenit și ungușilor, căci era o nouă dovadă mincinoasă întru a-și justifica politica lor față de croați, cari tradează interesele monarhiei. Cercurile politice din Viena însă, pare că regretă deja acest proces, care a stârnit un răsunet viu în lumea întreagă, rămânând ca o pată de rușine pe fama Austro-Ungariei.

În ciuda urei ce s'a îngrămădit în sufletul poporului croat, în urma unor astfel de uneltiri și în urma unei astfel de oblăcuiri, baronul Rauch s'a încumătat zilele trecute să facă o nouă călătorie prin Croația, ca să dovedească iarăși guvernului ungușesc, cât de binecuvântată e stăpânirea lui și cât

de mare e dragostea poporului croat pentru el. Cecitorii vor afla în altă parte a ziarului cum a fost primit baronul Rauch în noua sa călătorie. Să prea poate că nu va mai lăcomi după astfel de dragoste, dacă i-e scumpă viața.

Ne înalță și deprimă în acelaș timp sufletește frumoasele pilde ce ni-le dau croații. Cauza lor va izbândi fără îndoială, căci un popor care se luptă cu atâta îndârjire pentru libertate va spulbera cu vremea din cale-i pe toți asupritorii săi.

O înțelegere deplină domnește între cărturarii și poporul croat. Pentru acelaș ideal se jertesc cu toții fără șovăire, căci în conștiința lor națională e lămurit înțelesul sfânt al libertății. Poporul din Croația susține din însuflețire națională peste 50 de ziare, are școli înfloritoare și toate mijloacele de luptă, ce s'au încheșat din armonia dintre cărturari și popor.

Noi din amorțeala ce ne stăpânește, privim cu admirație lupta lor.

Moțiunea cercului român din Paris pentru d. Iorga. »Cercul român din Paris» întrunit în seara zilei de 11 Iunie st. n. în localul său, luând cunoștință de împiedecarea membrilor Ligei Culturale de a trece în excursie pe pământul Bucovinei, luând cunoștință de arbitrară și plină de ocară purtare a autorităților austriace față de iubitul nostru profesor universitar și deputat N. Iorga; protestează energic împotriva acestui act nenorocit, de care conducătorii țării noastre trebuie să fie cu deosebire seamă și trimite d-lui profesor N. Iorga și celorlalți reprezentanți ai Ligei Culturale salutul său de încurajare pentru triumful cauzei sfinte căreia s'au devotat. Președ. s. Gheorghiu-Cristești Secretar, s. Sever.

Impăratul Wilhelm către Francisc Iosif. Din Viena se anunță că prințul german Heinrich, unul din fiii împăratului Wilhelm la Viena cu prilejul unui curs de automobile a fost primit în audiență. Prințul a remis M. Sale Impăratului o scrisoare

a tatălui său prin care acesta îi dă explicații amănunțite asupra întrevederii sale cu Tarul.

Confederația statelor europene va avea anul acesta loc în capitala Suediei. Numărul cel mare al chestiunilor ce se vor desbata se va împărți în două categorii, una privitoare la propagandă și alta privitoare la organizație. La punctul acesta din urmă aparține propunerea grupului suedez de a se înființa o federație a statelor din Europa. Protagonistul ideii, englezul Sir Max Waechter va asista la desbaterea ei, care însă nu va putea fi decât pur academică. Ziaristul german Fried va mai vorbi vespere rolul presei pentru propaganda pacifistă.

Situația politică.

Viața politică iară-i plină de zgomot. Ziarele de seara aduc știrea despre o misiune a fostului ministru de finanțe, Lukács László, care ar fost încredințat de M. Sa să se pună în înțelegere cu partidele pentru formarea unui cabinet de tranziție. Despre misiunea asta a dlui Lukács n'a știut nime până acum. Se știa numai atât, că un politician 67-ist lucrează în ascuns, spre a netezi calea unui guvern imparlamentar. De aceea amănuntele cari se aduc prin ziare despre operațiile fostului ministru fac senzație pretutindeni. Printe independenți îndeeosebi ele fac o impresie penibilă. Iese la iveală, că d. Kossuth, fără știrea partidului, a negociat multă vreme cu d. Lukács.

Pe de altă parte se spune, că toate încercările dlui Lukács s'au dovedit zadarnice. D. Lukács se află acum în Viena, unde s'a dus ca să-l informeze pe M. Sa despre nereușita planurilor sale.

Misiunea dlui Lukács

Ziarele scriu, că d. Lukács de vre-o câteva săptămâni intrase în negocieri cu partidele pentru formarea unui cabinet de tranziție. Acest cabinet ar fi avut o singură misiune, să facă reforma electorală. Dar negocierile acestea n'au avut nici un rezultat. Cauza este, că d. Lukács, ca aderent al votului universal, egal și secret, avea mai

Începu a ride. Tata iar strigă mâniat:

«Ție-ți vine a ride, ființă nenorocită! Ajungem ori n'ajungem, asta să-mi spui! Ajungem undeva?»

— Apoi de ajuns avem s'ajungem noi undeva, dar par'că eu pot ca să știu unde avem s'ajungem?

— Of!... strigă tata. Cine dracu te-a mai colăcit la curtea mea! De cincisprezece ani așa îmi mânăci tu sufletul.

— Dă, cucoane ce să fac? grăia cu umilință vizitului, dacă așa-i feleșagul meu...

— Da' când or năvăli lupii și te-or trage din sanie, și te-or trânti în troian, și ș'or viri colții în tine, tot așa ai să spui?

— Ba să ferească Dumnezeu, cucoane! vorbi umilit Coman și iar își făcu cruce.

— Atunci cum nu te gândești tu, măi, că trebuie să ajungem la o casă de creștin? *Sapristi!*

— Cum zici, cucoane... vorbi umilit Coman... Poate nu ne-a lăsa Dumnezeu, ș'om ajunge undeva, la o casă de creștin... Eu socot că trebuie s'ajungem...»

Tata mormăi, stăpânindu-se însfârșit: »Cu tine n'o mai scot la capăt!» Se întoarse apoi spre mine:

»Da ție, Dumitrache, nu ție-i frig în cojocul tău?»

— Nu mi-i frig! zisei. Tata își ridică gulerul mare de lup și-și astupă pe jumătate obrazul. După asemenea dezbatere, care nu rareori se întâmpla între boer și între slugă, Coman își îngropă capul între umeri și prinse a îndemna caii

mai des, iar tatăl meu se cufundă într'o muțenie amenințătoare.

Glasul tatei însă fusese mai tulburat ca de obicei. Înțelegeam eu că are el o grijă; fumul alburii se tot întuneca, noaptea pustului de zăpadă se învăluia și ne închidea drumul înainte. Îl văzui pe tata dându-și repede gulerul mare la o parte apoi plecându-se, privind și pipăind pușca ce sta între noi. După mișcarea lui mi-am închipuit și eu primejdia nopților de Decembrie: haitele de lupi... Tata se învăli iar în șubă, dar gulerul îl abțu în jos. Mă gândii îndată: ca să-i fie slobod auzul... Și ridicai și eu capul din cojocul meu, ascultând zvonul din juru-mi.

Sania luneca acuma lin. Drumul nu era umblat, nu era stricat de cară. Vântul venia dela spate, ascuțit, cu înțepături de ace par'că. În sborul lui spulbera prin jurul saniei o ometiță ușoară ca o negură.

Clopoțele sunau. În afară de cântecul lor regulat și de șuetul vântului, — deosebeam în juru-ne liniștea pustiei.

Simții tulburarea tatei: izbucnirea lui împotriva lui Coman: o simții nedeslușit, odată cu fiorul de înfricoșare ce mă străpunse. Întrebai deodată:

»Tată, se poate să ne iasă lupii înainte?»

— Învălește-te în cojoc și taci! strigă aspru tata. Apoi vorbi spre Coman:

»Dă biciu cailor...»

— Nu se poate, cucoane... Dacă nu-i lăsăm în voie, prăpădesc drumul... Mai bine să ne lăsăm în voia lor...»

Un timp mersem așa în tăcere. Apoi simții pe tatăl meu că tresare năprasnic. Desfăcu blana

în două și prinse pușca în mână. Coman se ridică și privi pe deasupra cailor. În aceeași clipă inima mi zvâcni grozav: văzusem și eu o umbră neagră care eșise deodată pe omăt la marginea drumului și sta neclintită... »Lupul!« șoptii eu fără voie, și buzele începură să mi tremure.

Dar caii mergeau liniștiți. Coman zise cu bucurie așezându-se la locul lui:

»E căne, cucoane Matei... Ne apropiem de oameni, mulțămesc lui Dumnezeu...»

Apoi iar se desfășură în sus și privi cu luare-aminte prin întunecime.

»Iaca, văd și din dreapta venind cineva... O să-niuță cu cal...»

Deodată tata începu să strige — și mi se părea că-i tremură glasul:

«Măi om bun, cine-i fi! Ia stai o leacă, măi om bun!...»

— S'a oprit... zise Coman. Al lui e cănele!...»

Animalul se apropiase fără șgomot de noi și făcuse ocolul saniei! Era un căne uriaș cu capul mare, cu urechile ascuțite. Mergea acum liniștit și el spre omul care se oprise.

»Stăi, măi Coman!... grăi tata bucuros. Coman strânse hățurile.

»Om bun! zise tata. De departe ești? unde te duci? De unde vii?»

— Ia vin și eu dela o moară depărtată... grăii omul cu glas gros. De stat nu stau departe. Aici, la coada iazului. Eu îs pescar boeresc. Acu făc produse și păzesc stuhăriile... Satu-i cine știe unde, departe... Este o bucată bună până la el...»

multe simpatii pentru d. Justh și partizanii săi, lucru din care făcea taină. Prin asta s'a înstrăinat însă de dd. Kossuth și Andrassy, cari au zădărnicit apoi orișice încercare. Insuș d. Lukács a declarat ieri prietenilor săi, că misiunea sa se poate considera împlinită, deoarece n'a putut ajunge la nici o înțelegere cu partidele.

»Pester Lloyd« scrie: Suntem informați că numai în cazul acela ar putea fi vorba despre un guvern independist, dacă ministrul de interne și de finanțe nu vor aparține nici unui partid. Activitatea unui astfel de cabinet s'ar estinde însă numai asupra reformei electorale. — D. Lukács care se află acum în Viena, va fi primit în audiență, și-și va depune mandatul. Misiunea lui e împlinită.

În clubul partidului independist s'a încins aseară o discuție apăsătoare în jurul misiunii dlui Lukács. Pentru cei mai mulți a fost o surprindere, că d. Kossuth a stat multă vreme în tratative cu un mandatar al Coroanei, și despre asta n'a informat riciodată partidul. E interesant, că în fața nemulțumirilor tocmai Holló s'a găsit să l apere pe Kossuth.

Conferința partidului independist.

Un ziar de seara anunță, că conferința partidului independist în jurul căreia s'a făcut atâta zăvălă, nu se va mai ținea, și prin urmare nu mai este vorba de nici un manifest, pe care partidul să-l adreseze alegătorilor. Explicația acestei noi atitudini este următoarea. Dl Kossuth a promis colegilor săi din minister că va convoca o conferință a partidului, în care va face cunoscut, că guvernul îi propune M. Sale, să amâne rezolvirea crizei până la toamnă, și până atunci guvernul actual se va zidi să găsească o soluție. Dacă însă d. Kossuth n'ar putea garanta, că în conferință propunerile lui se vor primi fără discuție, atunci nici conferința asta nu se va mai convoca, și guvernul își va duce planul la îndeplinire fără să mai ceară învoirea prealabilă a partidelor.

Reforma electorală.

Reproducem după ziarul oficios al partidului independist »Budapest«:

E interesant, că astăzi despre orice se vorbește, numai despre reforma electorală nu. Și se știe că guvernul actual a venit la putere cu condiția

să facă reforma aceasta. D. Kossuth însuși a primit să fie ministru cu gândul, că va face o lege electorală, care »să corespundă aspirațiilor noastre naționale...« De multe ori a intervenit (?) d. Kossuth, ca reforma asta să se facă mai curând și așa cum e mai bine pentru »națiune...« Dacă sfatul dlui Kossuth ar fi fost ascultat, astăzi nu trebuia să ne temem, că reforma electorală va fi făcută — tot ce se poate — de oamenii cărora nu le pasă de caracterul național al statului ungar și de viitorul ungarimii...

Legea electorală trebuie negreșit să se facă acum. Altfel se poate întâmpla, că va veni un alt guvern »nenațional«, care o va face cum nu ne place nouă, și se va periclita supremația ungarască...

»Clubul Român« din Viena.

— Dela corespondentul nostru. —

Viena, 15 Iunie 1909.

Rar li se dă ocaziune românilor din Viena de a petrece momente atât de înălțătoare și însuflețitoare frățească, ca acum cu ocaziunea convenirii ținută în 13 Iunie 1909. S'au întâlnit frații din cele patru unghiuri să-și mai astâmpere dorul iubirii de frate.

Președintele »Clubului Român« d. Vitencu, salută pe cei prezenți și le mulțumește foarte călduros pentru dragostea pe care o arată față de manifestațiunile lor.

Horățiu Germân, în termeni aleși își dezvoltă conferința despre: »Gheorghe Lazăr«, scoțând mai ales la iveală zelul și truda pentru lupta pe care a dus-o înfocatul dascăl pentru limba românească. Iubiți-vă limba deopotrivă pentru că prin limba sa trăiește un popor. Străinii, să ne-o poată, ne ar șterge-o de pe pământ, dar nu o dăm, ni-e dragă ca sufletul nostru, și de trei ori nu o dăm.

D. Sever Pop declamă »Dela noi« de Oct. Goga. Tînărul meseriaș român a recitat poesia cu multă pricepere, arătând un interes viu față de produsele literaturii române. Pe fața tuturor meseriașilor se putea observa nedumerirea: Oare și în limba română se pot scrie astfel de poezii frumoase? Cauza e, că cei mai mulți dintre meseriași români, cari petrec în Viena, nu au avut ocaziunea să cunoască mai de aproape literatura română. Se simte de altcum o mișcare tot mai vie printre rândurile meseriașilor români.

Dr. V. Cioban salută în mijlocul nostru pe fruntașul român dr. G. Tripon, avocat în Bistrița.

Luând cuvântul dr. Tripon, cu o logică puternică și o vervă oratorică de netăgăduit ne dezvoltă învățăturile și legile vieții din Creațiune. D-sa se adresează apoi către conducătorii și stâlpii coloniei române, cari și aici nu își uită de datoriile pe cari le au față de națiunea lor, către meseriașii români și către studențimea română. Constată cu bucurie că în Viena i-s'a dat să vadă strănși la un loc atâția meseriași, buni români. »Perfecționați-vă fraților, și apoi vă reîntoarceți la vetrele voastre, unde ai voștri vă vor primi cu drag. Ridicați drapelul »Muncii Române«.

Aplauze, cari nu vreau să înceteze au răsplătit pe bărbatul încăruntit în cinste și în muncă rodnică. La urmă, d. N. Băilă declamă frumos »Noi vrem pământ« de G. Coșbuc.

Dea Dumnezeu ca toate aceste manifestațiuni să fie un augur bun pentru viitorul tineretului nostru.

Coresp.

Din România.

A. S. R. Principele Nicolae, care a fost la Alexandria, a sosit în Constanța Marți seara. Miercuri la orele 4 d. a. A. S. R. a sosit în capitală, oprindu-se în halta Cotroceni.

Viitoarea hartă a monarhiei.

Un ziar din Budapesta vestește o senzație. În editura institutului geografic imperial și regesc Freytag und Berndt din Viena, deci o firmă oficială, a apărut o hartă nouă care nu oglindește nici-o situație geografică reală din prezent, ci este de sigur harta viitoare a monarhiei noastre, așa cum o proiectează sferile dela curtea din Viena. Iată unele amănunte asupra acestei hărți:

Autorul articolului din ziarul amintit, »Az Ujság« spune că în total au intrat numai 6 exemplare din harta asta în Ungaria. Ea a fost trimisă camerei magnaților și deputaților și altor patru personaje politice din Ungaria. Autorul articolului a avut prilejul de a vedea un exem-

— Nu-i putea să ne duci dumneata până la sat?...

— Apoi, domnule, nu v'oiu duce... că și eu am întârziat... După asfințitul soarelui drumu-i cu primejdie prin părțile noastre... Prutu-i înghețat și trec dihanii dincolo... Vin hămesite din cine știe ce pustietăți. Dumneavoastră nu sunteți de pe aici... Rău ați făcut de nu v'ați oprit de cu ziua pe undeva...

— Atuncea cum facem? întrebă tata. Îți plătesc, nu de geaba. Nu-i putea să ne găzduiești la dumneata aici?... Nu ne lăsa să ne prăpădim, ori să pățim ceva... creștini suntem și noi!

— Dă, zise omul, v'oiu primi la mine... Om face ce-om putea... Da, tare mă mir cum de-ai purces dumneavoastră la drum asupra nopții... Pe-aici se viră omu în ghizunie cum asfințește soarele... Numai eu am întârziat... da, eu tot aveam un tovarăș bun, — pe cănele ista... El și drumu-l știe... și la o primejdie știe a se bate... Las' că mi-am luat și pușcă și furcă de fier...

— Mai bine să ferească Dumnezeu! zise Coman, dela locul lui...

— Frumos căne! vorbi tata cu glas înduioșat...

— Ba, cu dihanțiile avem noi mult năcaz... zise omul pornind. În iarna asta mai ales, iarnă grea — e comedie!... Haideți după mine...

Mână după el, Comane! zise tata repede, și răsufli plin de mulțumire... Ce ți am spus eu, Comane?...

— Adevărat, cucoane...» răspuse vizitiul dând din cap.

Tata nu spusese nimic, după cât șiam. Își închipuia numai că a spus o vorbă care s'a împlinit, și Coman se făcea a o cunoaște. Asta era semn de împăcare și de iertare.

»Așa-i la drum... toate se sfîrșesc cu bine...« grăi iar tata filosofic. Cu toate acestea, părea că nu merge tocmai bine acest sfârșit. Casa pescarului era în izbeliștea vântului, la coadă de iaz înghețat. În jurul ei nici gard, nici șuri, nimica. O șandrama strimță, într-o coastă a clădirii, primi pe căluțul omului. Tata sărise jos din sanie și se uita în juru-i. Se întoarse cu fața la vânt și pulberea fină a viscolului îl izbi. Se înfășură repede în blană și se dădu spre dungile de lumină care izvorau prin cele doua ferestruici.

»Ce facem cu caii? grăi el. Unde-i punem?... Afară nu putem să-i lăsăm.

— Afară? strigă gros, rizând, pescarul. Cum să-i lăsăm afară, boerule? Dacă-i lăsăm afară, îi mănâncă dihanțiile... Iacă, acu s'a întunecat deplin... Nu trece mult și-au să iasă... Le cunosc eu obiceiul...

— Atuncea cum facem? întrebă tata cu îngrijire.

— Om lăsa sania afară, în dosul șopronului, zise omul, și caii li vârim în tindă!

— Asta m'am gândit și eu«, grăi cu liniște Coman și se ridică cât era de nalt de lângă sanie.

Tata părea foarte uimit, părea și foarte mișcat, — și, ca să mulțamească oarecum pe gazdă, începuse a plesni din degete chemând pe cănele cel uriaș. Dar cănele stătea pe prispa casei, pe labele de dinapoi și era foarte nepăsător... Băgai de seamă că și pescarul privește cu mirare spre boer: se întreba și el ce-o fi însemnând plesnirea aceia de degete...

»Frumos, foarte frumos căne... zise tata, cu multă mire. Hai să intrăm în casă... Vezi, Comane, — oare n'a fi alt chip?...

— Alt chip nu-i, cucoane, — grăi pescarul. Dumneavoastră intrați în casă, și noi vârim caii în tindă...«

Eu și cu tata am intrat în casă. Pe vatră ardea foc înăbușit de tizic. Nevasta pescarului se înălța în lumină, — femeie tînără încă și frumoasă.

»Bucuroși de oaspeți, bucuroși? zise tata. — Bucuroși... bine-ați venit sănătoși...» răspuse nevasta.

Un copil ca de cinci ani dormea la fundul sobei, pe vatra goală. Lumina gazornitei depe prichiciul sobei îi aurea părul bălai. Nevasta păși până la el și-l învăli c'un suman vechiu, apoi o întoarse spre noi, ne aruncă o privire fugară, își încrucișă mâinile pe piept și oftă...

Tata căuta să lege vorba.

»Ne-am întâlnit cu gospodarul dumnilale pe drum.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPINT DE GHIATA

care face să înceteze durere de cap, de dinți, provinente din răceală, ca d. e. teze imediat orice durere de cap, de dinți, junghieri în oaste și în spate, se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 lileri, o sticlă mare 1 cor. 20 fl., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la
Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.

Se expediază zilnic în toate părțile țării

plar și o descrie astfel: Harta arată înfățișarea unei noi monarhii, *monarchia trialistă*. Linii hotărâte și colorate incing cele trei părți cari la un loc vor alcătui viitoarea monarhie: partea germană, partea slavă și partea ungară. Cel mai mare teritoriu va cuprinde »împărăția« unguerească. Ea pierde Croația și Slavonia, dar va câștiga Galiția și Bucovina și partea polonă a Sileziei.

Un nou regat răsare în sud, regatul sud-slav al *Iliriei*. El cuprinde provinciile de azi Croația, Slavonia, apoi Carniola, Carintia, Stiria în parte, Görz, Gradiska, Triestul și Istria. Sunt deci părți din Ungaria și părți din Austria cari vor fi contopite cu Bosnia și Herțegovina sub titlul regatului Iliriei.

Restul Austriei va rămâne în forma de azi. În felul acesta vor rezulta trei împărății, una cu caracter »covârșitor« unguerească, alta cu caracter covârșitor slav, și a treia cu caracter covârșitor german.

Conducerea afacerilor lor centrale se va face probabil prin un *parlament central*.

Proiectul acesta va fi de sigur mult discutat mai ales în opinia publică unguerească.

In jurul grațierii dnei Vlad.

O convorbire cu părintele Lucaci. — Voci de presă.

Afacerea grațierii dnei Vlad urmează a agita lumea noastră și străină și reproducem aici unele glasuri nouă. Iată mai întâi o convorbire pe care a avut-o un ziarist din București cu părintele Lucaci asupra acestei și a altor chestiuni.

Ce ziceți despre actul de agrăziere al doamnei Vlad? E un succes, desigur...

— Da, e un succes netăgăduit, mi-a răspuns părintele Vasile Lucaci. Și succesul acesta se datorește mai mult d-voastră, celor din țară. Medicii s'au purtat ca niște adevărați naționaliști.

— Credeți că abținerea dela congres a medicilor a provocat grațierea dnei Vlad?

— Și noi ne-am mișcat și am protestat energetic. Dar unguirii nu prea se sinchisesc de protestările noastre. Când strigăm, sau când ne arătăm nemulțămiiți, unguirii au mijloace să ne închidă gura: ei ne trimit la temniță. Lucrul s'a petrecut altfel, însă, cu medicii din România liberă, cari au știut să vorbească atât de frumos în numele demnității naționale.

— Ce ziceți,enerate părinte, despre notițele publicate de ziarele unguerești, care au susținut

că d-na Vlad ar fi fost dusă într'un castel, iar nu închisă într'o temniță?

— Nu trebuie să se creadă toate acestea, mi-a răspuns părintele Lucaci. Ungurii au, în adevăr, patru categorii de închisori, care încep cu închisorile de stat și sfârșesc cu ocnele.

Inchisorile de stat (custodia honesta) au fost înființate anume pentru delictele politice. Ele au fost făcute după modelul rusesc, unde pedepsele pentru delict politice constau în exilarea condamnatului într'un oraș situat la extremitatea imperiului. Condamnatul trăia acolo izolat, dar liber, fără însă a putea să părăsească orașul până la expirarea pedepsei. Ungurii, au căutat să imiteze același sistem. Ei au înființat închisori politice la Vaș, Seghedin și Budapesta, unde condamnații trăiau la început liberi în interiorul închisoarei, fără a fi încarcerati. Dela o vreme încoace, însă, condamnații politici sunt închiși în toată puterea cuvântului, sub chee...

— Cum rămâne, atunci, cu »castelul« în care era să fie trimisă d-na Vlad?

— Ungurii au clădit, în adevăr, un asemenea castel la Raab. El urma să fie inaugurat ieri, când d-na dr. Vlad trebuia a-și începe pedeapsa. Acolo era, de altfel, singurul loc unde s'ar fi putut în temnița o femeie ca soția deputatului Aurel Vlad, — și la acest castel a făcut aluzie ziarul »Budapești Hirlap«.

De altfel, a sfârșit interlocutorul meu, castelul din Raab cred că nu va servi niciodată ca închisoare de stat pentru condamnații politici, luptători ai naționalităților. Această închisoare-castel va sluji mai mult pentru unguirii condamnați din cauza dueliilor, sau pentru alte delictes ușoare.

După câteva clipe de tăcere, am rugat pe părintele Lucaci, să mi spună ce crede despre atitudinea în viitor a medicilor români. Odată satisfăcuți, prin grațierea dnei Vlad, abținerea lor dela un congres internațional ar mai fi necesară?

— Chestiunea aceasta, mi-a răspuns deputatul naționalist, este foarte dificilă. Sunt unele motive, de ordin delicat, care ar putea reține pe medicii din România. Cu toate acestea, cum abținerea lor a fost motivată, eu cred că s'ar putea motiva tot atât de bine hotărârea de a participa la congres, relevându-se în primul rând cavalerismul guvernului din Pesta în această chestiune, precum și tendința ce a manifestat de a îndulci oarecum raporturile între naționalități și monarhie.

Părintele Vasile Lucaci mi-a vorbit, apoi, cu multă durere, despre greutatea luptelor ce se dau dincolo, pentru cauza națională.

— Inchipuieș e-ți dumneata, îmi spunea marele naționalist, cât este de grozav să lupți toată viața

fără altă perspectivă, decât istovirea puterilor sau lăncezirea cu totul în temnițele maghiare.

— Aveți și acum un proces,enerate părinte... — Da. Sunt urmărit din nou pentru un articol publicat de curând în ziarul »Lupta«. Dacă se convoacă dieta, acum, pentru rezolvirea crizei, se va pune de sigur și chestiunea suspendării imunității mele parlamentare.

Un redactor al »Viitorului« s'a adresat domnului Dr. Toma Ionescu întrebându-l asupra atitudinii medicilor români față cu grațierea doamnei Vlad. Iată ce scrie despre convorbirea asta:

Distinsul nostru medic ne a spus că, în adevăr, situația ce se creiază medicilor români, prin această grațiere, este foarte delicată.

De altfel chestiunea neparticipării la congres nu se putea pune decât pe un fapt recent, și acest fapt a fost nemaipomenita condamnare a unei femei pentru o preinsă crimă de stat.

— Nu știu ce va hotărâ comitetul medical, ne-a declarat d. profesor Dr. Toma Ionescu. Eu însă, pentru moment nu văd pe ce ne-am putea sprijini neparticiparea noastră. De vechea chestiune națională dintre noi și unguiri cred că nici nu poate fi vorba, căci această chestiune este seculară. În restimpuri am mers și noi la unguiri, când au fost asemenea ocazii, au venit și unguirii la noi — pentru ultima dată cu prilejul expoziției noastre naționale din 1906.

Față cu noua întorsătură pe care au luat-o lucrurile, d. prof. Dr. Toma Ionescu ne a declarat că va convoca comitetul medical, spre a lua deciziunea ce va crede de cuviință cu privire la participarea sau neparticiparea la congresul internațional de medicină din Budapesta.

»Budapești Napló« din 16 Iunie publică următoarele sub titlul: »E prea târziu«:

Sunt oameni cari atita își frământă capul pentru un lucru bun, pînă cînd săvîrșesc neghiobie. Nu au ce face. Este în natura lor, ca să înfirzie cu binele, cu înțelepciunea, cu ce este folositor și le săvîrșesc atunci cînd binele devine rău, ce e înțelept se preface în neghiobie și folositorul în netrebnicie. Statul ungar d. e. acum a grațiat pe d-na Vlad. A putut face aceasta cu luui de zile înainte de aceasta.

Nu este om de gust, care să fie sfătuit așa ceva statului ungar. Statul ungar însă și-a frământat capul, că oare cum s'ar putea urma mai înțelepțește în afacerea acestei femei? În vremea însă, în care s'a frământat statul ungar, — rominii au dus afacerea înaintea forului european. Zece mii de dame romine au subscris rugarea de grațiere. Medicii romini din România au hotărît, că nici la congresul internațional nu vor lua parte în țara aceea, în care sunt aruncate în pușcării dame, pentru iubirea naționalității lor.

— Apoi și Toader a cam întîrziat... zise femeia. Și eu îl aștept de mult.

În tindă porniră vuiete și tropăituri. Tata începu a râde. Zise:

»Viră caii în tindă... — Apoi ce să faci? grăi femeia cu liniște, și iar oftă. Se întîmplă și de-acestea...«

Tăcurăm o vreme. Conțină în tindă tropotele și glasurile. Afară se simțea năvala vîntului, undeva, în pod poate, pătrundea un fior, viu parcă, tremurînd ca o notă de piculină...

Intră, încovoindu-se din genunchi, Coman al nostru: își freca mâinile și scotea din gătlej sunete de mulțămire, ca cineva care intră într'o baie caldă. După el intră și gospodarul de gazdă: om spânatec, îndesat, cu obrazul aspru și înroșit de focul vînturilor. Privea încruntat înainte-i, cu ochii mici și negri, abia zăriți sub sprîncene. Cu o scuturătură își zvârli din spate cojocul pe o lădiță. În spetele-i late, în picioarele scurte, în brațele vînoase, în mâinile cu palme mari, se simțea o putere uriașă. Sta în lumină și eu mă uitam la dînsul cu un fel de spaimă. Îl privea și tata. Voise să rostească ceva cu veselie, ș'acuma parcă-i amorțise rostul limbei...

»Femeie, să pui de mămăligă!...« zise el. Apoi ieși, numai în bundă. Se întoarse în curînd c'un snop mare de trestie.

Tata, dezbrăcat de șubă, dogo î de foc, se întorcea spre el, voia să-i spuie o vorbă bună de mulțămire, începu să i zimbească cu prietenie.

Păscarul însă căuta încruntat prin colțuri. Puse mîna pe pușcă și ieși. Tata se uită uimit spre Coman; căutătura lui voia să zică: Cine-i omul acesta? unde am intrat, în ce vizuinie? Și femeia tăcută, pregătindu-și ceaulul, ofta din cînd în cînd. Și n mine se furișase o înfiorare; omul acela încruntat, cu trup de sălbatic, puternic de să se lupte cu fiarele, mă înfricoșă cași noaptea prin care trecusem. Mai era și pustiul pe care-l știam în jurul căsuței, și vîntul care venea gemînd dela marea cea veșnic înghețată, — și-o bătaie de copită în tindă, și mormăitul zăvodului afară...

Cănele mârâia încet, prelung: îl auzeam prin păreți, prin geamuri.

»Ce este?« răsună deodată glasul tatei în tăcerea încăperii. În clipa aceea am înțeles mai mult decât ori cînd că tata nu era un viteaz, ș'am înțeles după zbaterea inimii mele că eu îi sunt vrednică și asămănătoare odrasla.

Femeia nu răspunse: chiar atunci ușa dela tindă vui. Se deschise și ușa odăii. Toader pescarul intră, cu fruntea încrețită între ochi, cu buzele strânse. Era în înfățișarea lui o mînie încordată.

Puse pușca în colțul ei și luă cu mișcări cum-pănite din alt colț, de lângă ușă, furca de fier cu trei țapuse. Când să iasă iar, se opri. Cănele, afară, făcuse deodată. În tindă, caii se învăliură, sforîind. După o clipă, o izbitură adîncă vui în părete, între ferestre.

Omul deschise ușile și le trînti în urmă-i în izbiri de vînt. Coman se desfășură din colțul lui, de lângă sobă, cu ochii măriți de îngrijorare. Tata se lăsă pe laiță și mă privi deodată fix, cu ochii îngroziți. Femeia începu să tremure, apoi apucă gazornița ș'o îngrămădi în fereastră. »Lupul!...« gemu ea încet.

Glasul pescarului izbucni deodată afară mînios, scurt. Cănele avu și el o lătrătură scurtă, mai degrabă un început de urlat. În lumina slabă, strecurată prin geam, văzui în câteva clipe o icoană care a rămas săpată în minte-mi ca în piatră. Cănele cel mare se repezise și înșfăcașe pe fiară de grumaz; o scuturase de două ori; apoi dăduse înapoi: atunci urlase. Lupul clănță-nise amenințător spre el, — acuma sta cu capul întors, spre omul care năvălea, aștepta rînjind, zbîrlit, cu ochii de sânge. Păscarul se repezi cu furca: se opinti de sus în jos: o mișcare așa de fulgerătoare, încât lupul se prăbuși. Atunci dădu și cănele a doua oară năvală, se lăsă cu cănele

BETAY și BENEDEK,

ateller artistico pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de baine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericilor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: icoanastase complete, altare, tabernaculume, amvoane, icoane per-tative. — Pictare de icoanastase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere. Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

Acuma stau în față doi acuzați: doamna Vlad și statul ungar și statul ungar numai acum s'a hotărât ca să grațieze pe dna Vlad. În timpul cât a fost judecător nu a știut fi bărbat și marinos. Când a devenit acuzat și dînsul înaintea Europei, atunci a grațiat. Grațierea statului însă acum înseamnă, că nu dînsul a dat-o, fără și-a cerut-o. Pentru aceea a grațiat pe doamna Vlad, ca însuși să capete grație de la Europa. În sfîrșit a voit să fie înțelept și a comis o negliobie.

Ce să mai zicem de celelalte grațieri cari nu vin nici măcar târziu, cari nu vin niciodată?

Scrisoare din Zlatna.

Cu ocaziunea conferinței preoțești, ținută în Zlatna (tractul Abrud) a treia zi de Rosalii, școala rom. gr. or. din loc a aranjat cu elevii școlii o producțiune teatrală și petrecere. Frumosul rezultat, atât material cât și moral al acestei producțiuni ne obligă să asigurăm de recunoștința noastră deplină pe toți sprijinatorii școlii noastre.

Mulțămirea sufletească este răsplata cea mai demnă a ostenelei. Aceasta răsplată ne-a dat-o nouă atât inteligența rom. din Zlatna și jur cât și iubitul nostru popor din loc, când cu inimă caldă a înțeles și sprijinit gândul și intențiunea noastră, care nu a fost alta decât prosperarea școlii românești. Nu cred să fie român de bine care să nu se bucure de astfel de manifestațiuni culturale, aici în orașul Zlatna. Aici, unde curentul năvălitor al culturii ungurești se simte pe toate terenele și stă să copleșască și școala română, care ca o sentinelă a culturii românești se luptă între împrejurări atât de grele pentru scopurile ei înalte. Scopul ideal a fost mai înalt decât cel material și întru cât l-am ajuns, nu vom spune noi, dar dragostea poporului și a inteligenței ne vorbește mult. Laudă și mulțămită se cuvîne d-nei A. G. Tănăsescu, directoara școlii de fete, ca autoare, și copiilor isteți ai țăranilor noștri, cari au câștigat simpatia tuturor și au făcut multă bucurie părinților.

Petrecerea a fost pe deplin reușită, publicul numărös. Inteligența și poporul s'a simțit foarte bine împreună, nefiind conturbați de străini. Au petrecut vesel și bine dispuși până dimineață. Rezultatul material, care e destinat pentru ajutarea cu cărți a elevilor săraci, e foarte mulțămitor.

Au intrat 255 cor. 30 fil. din cari s'au cheltuit cu muzica, tipărituri, costumuri și aranjarea 132 cor. 51 fil., rezultând un frumos venit curat de 122 cor. 79 fil., care s'a depus la bancă pentru scopul indicat. Au încurs următoarele suprasolviri: Petru Popovici, protopop 8 cor.; Iosif Comboș și Max. Grecu câte 2 cor.; Iuliu Mon-

tani, Nic. Popovici, Petric Nic. Feneșer, Ludovic Giurca, Emanuil Beșia. Nichi Olariu, Ioan Fodorean, V. Demian, dr. I. Recea, Aron Ioan și Făbián Janko câte 1 cor. Au binevoit a trimite: Tróthán János, Ioan Aron, notar Ponor; Ioan Bendorfean, notar, câte 3 cor.; Ólberg Gusztáv, Müller Felix, Goldberger Ignác, Lobstein Árpád și Gheorghe Magda, câte 2 cor. Ne rugăm să primească mulțămitele noastre. Deosebită mulțămită aducem, în numele copiilor, d-lui Victor Damian pentru bucuria făcută copiilor cari au jucat în piesă, dăruindu-le 10 cor. Dorim dela bunul Dumnezeu ca interesul și dragostea către școala română să se desvolte tot mai mult și în neamul nostru, căci puterea zilei de azi în cultură își are baze.

Pompiliu Acelenescu și Parteniu Duca, învățători.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 17 Iunie n. 1909.

— **Medicii români tot nu vor merge la Budapesta.** Contrar declarațiilor d-lui dr. Toma Ionescu, cari le reproducem în alt loc al ziarului nostru, »Independența Română« vestește că d. dr. Toma Ionescu i-a declarat că hotărîrea luată de comitet e irevocabilă și că medicii români nu vor merge la Budapesta.

— **Coloniile școlare în România.** Coloniile de vacanță pe cari primăria capitalei București le va trimite vara aceasta în diferite localități balneare și climatice, vor fi organizate în mod deosebit. În principiu s'a stabilit ca la Dragoslavele să meargă 50 de băieți și 70 fete. La Breaza 50 de băieți, la Tusla 50 de băieți, la Telega 50 de băieți și 50 de fete, la Poiana Țapului 50 de fete și la Curtea de Argeș 100 de băieți, iar 60 de copii orfani ai primăriei vor fi trimiși la Brebu în jud. Prahova. Pentru întreținerea acestor 550 de copii, necesitează suma de 32.000 lei. Numai în cazul când se va putea strânge — cu ajutorul ofrandelor inimelor generoase — această sumă, coloniile se vor înjgheba după programul arătat.

— **Academia Română către d. Sturdza.** Academia română cu prilejul închiderii sesiunii sale a trimis următoarea depeșă domnului Dimitrie A. Sturdza:

— Ia trăiesc, cucoane, grăi omul; așa-mi câștig bucata de mămăligă... Singur cu muierea și cu'n pui al nostru... Doar când avem parte de niște oaspeți, cum sunteți dumneavoastră, ne mai bucurăm... Tot singuri, în vijelia iernii, aici, par'că ni se așează negură pe suflete... Mă mai bucur când văd obraz omenesc... Grăesc eu câte odată către nevastă; zic: Greu îi, măi femeie, cu singurătatea noastră, în vremea ernii...«

Omul avea privire blajină de prietin și un glas cu înmlădiere de bunătațe. În sobă ardea cu pară uriașă maldărul de stuh, și Coman, nepăsător la toate, se prăjea în preajmă. Tata, fericit poate că se isprăvise ziua lui pe drum cu bine, porni câteva întrebări de care aminte nu mi-am adus nici a doua zi. — Eu târziu am făurit în mintea mea, am pornit din sufletul meu, o vorbă blândă pentru omul singuratic din căsuța dela marginea unui iaz necunoscut; dar atunci vorbeam și simțeam numai în amintire, după ani de zile, — când nu mai eram copil... Tatăl meu stînd în fața omului n'a găsit vorba asta; și astăzi încă din această pricină mă cearcă păreri de rău...

(»Viața Românească«) Mihail Sadoveanu.

»Azi închidem sesiunea generală.«

»Am simțit mult lipsa d-tale, care de 25 ani neîntrerupt ai însuflețit întrunirile noastre anuale cu mintea și inima pururea călăuzite de binele Academiei. Despărțindu-ne stăpâniți dintru început de acelaș gând, vă dorim deplină însă-nătoșire și grabnică întoarcere în mijlocul nostru.«

Președinte Anghel Saligny

Membrii Academiei Române vor continua să lucreze și să se întrunească odată pe săptămână, până la 1 Iulie. Dela această dată Academia va lua vacanță pentru două luni.

— **Din Cernăuți.** Cu ocazia festivităților aranjate, Duminică a fost săptămâna, de societatea muzicală »Armonia«, s'a reprezentat și »Sezătoarea« dlui Dr. T. Brediceanu. Frumoasele noastre melodii populare din sudul Ardealului au făcut o adâncă impresie asupra publicului bucovinean. Iar dlui Brediceanu, care era de față, i-s'a prezentat o cunună de lauri.

— **Dela Academia Română.** Aflăm ulterior, că d. dr. Gheorghe Popovici, protopresbiter al tractului Lugoj și deputat în camera ungară, a fost ales membru corespondent al Academiei, în secțiunea istorică.

— **Cartea arhiepiscopului Netzhammer despre România.** Monseniorul R. Netzhammer, arhiepiscopul catolic din București, a publicat în nemțește o importantă lucrare asupra României intitulată: »Din România. Priviri asupra țării și istoriei«. În acest volum autorul analizează moravurile și datinele românești, făcând în același timp și câteva interesante descrieri a regiunilor principale din țara noastră. În special, monseniorul Netzhammer se ocupă în lucrarea sa de regiunile dela Dunăre și dela Dobrogea, dând o deosebită atențiune dovezilor istorice asupra originii latine a poporului român.

— **Cărțile vlădiciei.** Profesorul Milan Begoivici povestește următoarea anecdotă populară din Bosnia: Un cerșetor murise și sufletul lui sbură spre ceriu. Aici el bătu la poarta raiului. Sfîntu-Petru scoase capu pe crepătura porții, se uită la noul sosit și cînd căzu că e un biet cerșetor se răsti la el zicîndu-i să mai aștepte afară în ogradă.

Curînd pe urmă muri și o babă și sufletul ei sos, iar la porțile raiului. Și baba bătu smerită la poartă Sfîntu-Petru scoase iar capul și-i strigă:

— Ce mă zorești? Mai așteaptă pe-afară!

Tot atunci sosi și un vlădică. Cînd Sfîntu-Petru îl zări dădu poarta dă peretele raiului și trei glasuri strigară de-odată:

— Poftim înăuntru domnule vlădică.

Biețele două suflete cari așteptau afară degerînd, văzură cu inima grea nedreptatea ce li-se făcea. Atunci cerșetorul zise către babă:

— Știi ce să facem acuma?

— Ce întrebă ea mirată.

— Sui-te pe spatele meu, și să vezi că intrăm și noi.

Baba nu se socoti mult ci se urcă în circa cerșetorului care acum bătu din nou cu îndrăzneală la poartă.

— Ce-i asta? se răsti din nou Sfîntu-Petru.

— Iacă am adus și sacul cu cărțile vlădiciei, Sfîntu-Petre.

— Haide intră mai repede, răspuse acum Sfîntu-Petru cu bunătațe și cele două suflete năcăjite se strecurară astfel în rai.

— **In contra culorilor săsești.** Episcopul Teutsch, din Sibiu, al sașilor avea să treacă în vizitația sa canonică printr'o comună din apropierea Reghinului, împodobită cu tricoloruri ungurești și cu albastrul-roșu al sașilor. Cu puțin timp mai înainte de a intra în comună, jandarmii, la porunca unui protopretore cu numele Kőrössy, au dat jos culorile săsești. Faptul, cum scrie organul sibian »S. D. T.«, a produs cea mai adâncă indignațiune între sașii din Reghin.

— **Un epizod din vizita Kronprințului în România.** Cetim în »Frankfurter Zeitung« cu data de 13 Iunie: »Cînd, în Aprilie, Alteja Sa imperială, Kronprințul a vizitat România, între

și omul pe brînci, — și fiara avu deodată o chemare sfîșietoare și fioroasă, un glas de durere fără nume... Mi-am simțit sângele fugind spre inimă...

Caii se frămîntau alături; auzeam și pe căluțul de gazdă dincoace, sub șopron: și el căuta să rupă căpășorul. Femeia se întoarse la ceaunul ei; tata cercă să zimbească spre Coman, în semn de îmbărbătare; dar Coman își îmbrăcase nepăsarea lui și zimbetul tatei părea un fior de durere.

Eu așteptam cu strângere de de inimă să se deschidă ușa. Auzii iar dupăiturile opincilor, omul singuratic și sălbatic intră și lepădă furca cruntă la locul ei.

»Era întuneric, zise el deodată, nu puteam trage cu pușca. L-am simțit eu de cum am venit... A adulmecat oamenii călători.«

Deodată ne privi deschis și i se umplu de lumina unui zimbet.

»Am eu câteodată năcașuri de acestea, urmă el, dar cu cănele ce-l am și cu puterea ce mi-a dat-o Dumnezeu, mă pun împotriva și nu mă lăs...«

Tata cerca să-și aducă aminte vorbirea-i de prietenie. Zise:

»Ei și cum poți trăi dumneata în așa pustietate, cu lupii...«

Josef Müller & Comp., Mediaș-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment. Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, bariere pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

alte petreceri i-s'a oferit și aceia de a face o excursiune pe terenurile petrolifere din România. Este știut că în industria petrolului din România sunt angajate o mulțime de capitaluri nemțești și o mulțime de lucrători și funcționari de origine germană își câștigă existența aici. Ceia ce este mai important este faptul că acești funcționari pregătiseră o primire impozantă moștenitorul tronului, ba erau pregătiți și cu un banchet. Toți erau pregătiți, în fracuri și jobenuri. Tot ce e german în Câmpina îl aștepta, cu preotul german de acolo în frunte. »Hura, Hura! Și automobilul Kronprințului trecu cu o mare viteză pe lângă dânși. De abea au fost învredniciți de o singură privire germanii. A fost o mare desamăgire. Trebuia să i-se spună Kronprințului de acești germani. Vina nu poate să nu fie a reprezentantului german de acolo, d. Kinderlen Waechter! De aceia el va fi acuzat de această neglijență. Nu s'a hotărât însă definitiv. Să se adreseze cancelarului o plângere sau să se aducă chestia în plin parlament. Cum s'ar putea trece cu vederea nepăsarea reprezentantului nostru. Această plângere va avea de sigur în parlament un mare succes de ilaritate».

Tonul glumeț al ziarului german desigur că nu va fi după placul germanilor din Câmpina.

— **O mare moșie trecută în mâni românești.** Ni-se comunică din comitatul Timișului că baronul român d. Geza Duca de Cadar a cumpărat moșia dlui Csepregy István, deputatul Rittbergului, un teren de 1800 de jugăre cu prețul de un milion. Moșia este așezată lângă comuna Cadar în cercul Buziașului.

— **La gimnaziul săsesc din Brașov** — scrie »Gazeta Trans.» — s'a terminat ieri examenul de maturitate. Intre cei 6 candidați, cari au trecut examenul, se află și gentila d-soară *Maria de Leményi*, care a făcut examenul cu succes bun. Felicitări!

— **Credincioși harnici în Gai.** Din comuna bisericăscă Gai de lângă Arad primim o corespondență mai lungă despre situația școlii și poporului românesc din aceia comună. Școala confesională cu un învățător se află pe baze materiale destul de slabe și vrășmașii noștri pândesc clipa când vor putea să o prefacă în școală ungurească. Comuna este locuită de un popor sărac dar foarte harnic și cinstit care își câștigă în mare parte pâinea muncind la fabrica de vagoane din Arad. Poporul este hotărât să fie cu orice preț școala, în ciuda greutăților.

Harnicii tineri găieni au înciripat un cor bărbătesc care se intrunește în localul școlii. Corul se compune din următorii tineri:

Mihai Iovin conducător, Gheorghe Roșu, Dimitrie Barb, Marian Bogățan, Ioan Roșu, Petru Codrian, Dimitrie Vlad, Nicolae Iovin, Nicolae Muntianu, Nicolae Nădlăcan, Vasile Stoica, Ioan Pincotan, Ioan Givan, Ioan Păcurari, Lazar Codrian, Ilie Stana, Gheorghe Pincotan, Gheorghe Stepan, Nicolae Bogățan, Ioan Bogățan, Ioan Florea, Gheorghe Timari, Sava Panaiot.

Ceiace trebuie să ne bucare e, că cerul acesta s'a constituit din hotărârea tinerilor fără a avea un conducător cărturar căci conducători firești ai poporului, dascălul și preotul nu se interesează destul de școală, nefiind în armonie (unul trage cea celalalt hăis, zice corespondentul nostru).

Bătrânii din comună se bucură de această bună pornire a tineretului care a răsărit așa frumos, ca o floare mirositoare nesădită și neîngrijită de grădinar. Indemnăm și pe bătrâni să sprijinească pe tineri cari vor să-și mântuiască școala și prin ea limba, legea și portul lor neaș românesc în vuetul acestui oraș străin și cotropitor. Cu astfel de oameni harnici avem nădejdea cea mai bună pentru viitorul Gaiului care trebuie să rămâie românesc.

— **Biblioteca Academiei române.** În luna Mai 1909 s'au consultat 2684 volume și broșuri

tipărite de către 963 cetitori; 145 manuscripte, 1059 documente, 15 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 95 cetitori.

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 791 volume și broșuri, 253 numere de reviste române, 277 reviste străine, 1 atlase și hărți, 5 volume manuscripte, 11 documente, 2603 foi volante.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscripte și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

— **Necrolog.** Subscriții cu inima frântă de durere anunță tuturor neamurilor și cunoscuților trecerea din viață a iubitei lor soții, mamă, noră, soră, mătușă și nepoată *Aurelia Givulescu n. Beleş*, întâmplată după lungi și grele suferințe, Miercuri, 3/16 Iunie, la orele 4 1/4 d. a., în anul al 28-lea al etății și după 11 ani de fericită căsătorie. Imormântarea iubitei noastre defuncte se va săvârși Vineri, în 5/18 Iunie, dim. la orele 10 în cimiterul gr. or. din loc. M.-Radna, la 3/16 Iunie 1909. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Traian Givulescu, soț. Ioan Givulescu și soția, soci. Iosif Beleş, Ana Beleş, Rozalia Beleş m. Crainic, frate și surori. Alexandru Givulescu n. Dascăl, Anuța Givulescu n. Beleş, Matilda Beleş n. Raschel, Eugenia Caba n. Givulescu, Protasiu Givulescu, Procopiu Givulescu, Ioan Caba, Ioan Crainic, cumnate și cumnați. Iulian și Cornel Givulescu, Gheorghiu și Lucreția Crainic, Letiția, Emil și Livius Caba, nepoți și nepoate. Sofia Berbecuț, Ana Ilovici, mătușe.

— **Cum se anunță o moștenire mare.** Citim în ziarul »Le Matin»: D. Leygues ședea la masă cind fu chemat la notarul care dorea să-l informeze asupra dispozițiilor testamentare ale dlui Chauchard. El părăsi pe musafirii săi, făgăduind că se va întoarce repede. El se întoarce în realitate și privirile lor erau îngrijorate.

— Ce? Ce este? Cit...

Indată d. Leygues își aminti buna comedie a unui repertoriu care-i este familiar și care se intitulează: »La joie fait peur». El lungi deci cu socoteală destăinuirile sale senzaționale:

— Scumpa mea, zise el, e de neînchipuit: fiicele noastre moștenesc fiecare o sumă frumoasă.

— Amîndouă?

— Amîndouă.

— Și cit? Cit...

El făcu un moment și apoi zise.

— Șapte sute cincizeci de mii.

— Fiecare?

— Fiecare!

D-na Leygues se extasiă, urmară felicitări și amintiri emoționate.

— Și tu, draga mea, moștenești de asemenea!

— Eu? De ce, și cum?

Doamna Leygues rămasă uimită, îngrijită ca în momentul unei imense revelațiuni.

D. Leygues spuse atunci încet,

— Un milion.

D-na Leygues căzu, înăbușită; ațiția bani, e mult, e prea mult. Ah! Ce om mare, ce om cum se cade. După ce s'a liniștit d. Leygues continuă.

— Și eu moștenesc.

— Și tu? Cu ce drept și ce sumă.

Cu prudență d. Leygues declară douăsprezece milioane! Și doamna Leygues repetă. E prea mult, e prea mult. Apoi leșină și apoi își reveni în fire: era archimilionar!

— **x ACHILLES.** Dacă vă asudă p cioa'ele cum, părăți o sticlă de »Achilles», care oprește orice asudare și depărtează mirosul greu de picioare. Întrebuințarea este simplă, modul de întrebuinte se acule de fiecare comandă. Se poate căpa de la preparatorul: Dobay Kálmán, droguist în Bichișciaba (Békéscsaba). Magazin principal în Arad: Drogueria lui Nestor Hanzu; în Budapesta: Farmacia lui Török József Király u. 12 și Andrassy-út 26. Prețul 1 cor.

— **x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux** de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Can-

delambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisalate 72 cr. **Vă rugăm să fiți atenți la firmă.**

— **x Atragem atențiunea otelierilor și econoamelor** asupra anunțului renumitului ardeiu »Bibor» a lui Kálmán, de pe pagina ultimă a ziarului nostru.

Concert, petreceri.

Reuniunea gr.-cat. de cântări din Gherla, invită cu toată onoarea la concertul, ce-l va aranja la 27 Iunie st. n. 1909, în sala cea mare dela hotelul »Coroana» din Gherla, cu următorul program: 1. »Pe Tine Te laudăm» de Gh. Dima executată de corul bărbătesc al Reuniunii. 2. »In pădure» de * executată de corul bărbătesc al Reuniunii. 3. a) »Sărmană frunză» de Gh. Dima executată de corul mixt al Reuniunii, b) »Hai în horă» de Gh. Dima executată de corul mixt al Reuniunii. 4. »Fantazia appassionata» de Wieuxtemps soli de violină cu acompaniare pe piat exec. de d. Dr. I. C. Iuga. 5. »Brumărelul», baladă de I. Mureșanu, cor mixt și soli cu acompaniare de pian exec. de corul mixt al Reuniunii. 6. a) »Arie din opera lirică» de O. Bimboni »Haiducul», b) »Dorul de țară» și »Frunză verde» de Dr. I. C. Iuga, solo de sopran cu acompaniare de pian, executată de d-na Victoria I. Karsai. 7. »Mama lui Ștefan cel Mare», baladă de Gh. Dima pentru cor mixt și soli cu acomp. de pian, executată de corul mixt al Reuniunii. Acompaniamentele la pian le va susține d. Ioan Beran profesor de muzică în Gherla.

— **Tinerimea română universitară și academică din Gherla și jur** invită cu toată onoarea la petrecerea cu dans, ce va avea loc Duminecă în 27 Iunie st. n. 1909 în sala dela hotelul »Coroana» din Gherla. Inceputul îndată după terminarea concertului »Reuniunii gr.-cat. de cântări», ținut în aceeași seară în sala cea mare dela »Coroană».

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 16 Iunie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.66—27.68
Secară pe Oct.	21.58—21.60
Cucuruz pe Iulie	15.58—15.60
Cucuruz nou Mai	14.28—14.30
Ovăs pe Oct.	15.42—15.44
Rapiță pe Aug.	29.20—29.40

Poșta administrației.

Vasile Dragoș, Cergăul-mare. Am primit 4 cor. abonament pe 1909 întreg.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Se caută

mai mulți **geometri tineri** pentru ridicări topografice și nivelmente, în delta Dunării. Doritorii au să dovedească prin certificat original, că au lucrat cel puțin **trei ani** la măsurarea catastrală ungară sau austriacă. Cei cari nu cunosc operațiunile cu instrumentul de nivel, vor fi introduși.

Plata lei **300 lunar** și în afaceri oficiale cheltuieli de călătorie. Ofertele — scrise de ofertant în limba română — a se adresa inginerului **N. Șiclovan** la Administrația Pescăriilor Statului din **Brăila**.

FEIWEL LIPOT utodai

Budapest

IX. Ipar utca 4.

Bănci de școală

Mobile de școală

Mobilă modernă de biúrou
și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

Ministerul Finanțelor.

Direcțiunea Comptabilității S'atului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 23039.

20 Mai 1909.

Publicațiune.

A 7-a tragere la sorti a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1905 (convertită) împrumutul de 424.613.000 lei și avea loc în ziua de 18 Iunie (1 Iulie) 1909 la orele 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 2,467.500 în proporția următoare :

5 titluri de câte 20.000 Lei	100.000
297 » » » 5.000 »	1,485.000
1765 » » » 500 »	882.500

2067 titluri pentru o valoare nominală de Lei 2,467.500

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen. și a Datoriei Publ. S. Quintescu.

La tipografia ziarului »Tribuna« în Arad. se primește

un băiat român

de vârstă de 14—16 ani, care a absolvat cel puțin 2 clase gimnaziale sau reale

ca învățăcel.

Doritorii să se adreseze la administrația școlară a școlii noastre.

! In atențiunea !
cismarilor români !

NICOLAE GRECU

pielar în Porcești u. p. Verestorony II

pregătește tot felul de

piele cordovan din patrie

(hazai cordovánbör)

precum și piele de oaie argășită în scumpie.

Comandele se efectuează prompt. — — — Prețuri moderate.

Anunț.

Aduc la cunoștința on. public românesc că am de vândut dela 50 litre în sus vin foarte bun din următoarele soiuri :

Vin bun de Mustafel, amestecat cu alte soiuri . . . Hl. cu 37 cor.
Vin de Rizling, Rouze și Scaderca învăluit . . . » » 41 »
Vin de Rizling și Rouze . . . » » 45 »

Vinul e din dealul Șiriei, care e cel mai bun din podgorie. Cumpărătorii sunt rugați, să scrie curat atât numele cât și locuința și poșta ultimă.

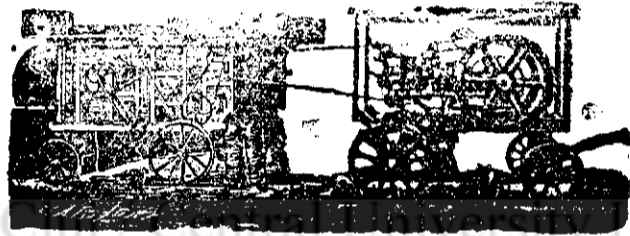
Petru Benea,
proprietar de vii, Világos.

Babatin Testvérek

prima fabrică de motoare și mașini, turnătorie de fier din Bichișciaba.

Telefon 50. **Békéscsaba, Vasut-utca.**

Recomandă fabricațiile proprii de motoare mănate cu benzină și cu uleu brut, locomobile, motoare absorbitoare de gaz. Mașini motoare pentru drumuri mănate cu benzină, pentru arat și treierat, pe lângă condițiuni de plătere favorabile în rate. Primesc și efectuează grabnic orice soi de turnare de fier și de metal, transformări, aranjamente de mori, precum și scobirea scaunelor vechi de suluri.

Venirea la fața locului a factorului tehnic gratis. Cămară tehnică. — — — Prețuri ieftine. **Garanție deplină și serviciu prompt.**

— Prăvălie nouă! —

PAPP GYÖRGY

Deposit de diferite unelte chirurgice în Ardeal, magazin de bandage și instrumente optice. Atelier aranjat cu motor. Nickelare dinamo. Tocilă artistică.

Ciuj (Kolozsvár). Telefon 791.

Mátyás király tér Nr. 5
lângă prăvălia dlui Ákontz Sándor.

— Prăvălie nouă! —

Bönochuri — Lorgnete — Ochianuri.

— Nu e permis —

să lipsească din nici o casă românească »GRAMOFONUL«, care înveselește toată casa. Isvorul cel mai ieftin de al procură e marele comerciant de mașini de vorbit pentru Ungaria și România.

Toth József

— SZEGED, Könyök utca 3 szám. —

Se vinde cu condiții de plătere în rate. Pe lângă garanție.

Am sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală. — Prețul curent se trimite gratuit. — Se caută contra vânzători !

— Corespondența se face în limba maghiară, germană și franceză. —

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204—W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909.

În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma »Aurora«.

Banca Română »Aurora«. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română »Aurora« din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria »Aurora«. De doriți ori-ce soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea »Aurora« 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe ori-ce linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare »Aurora« 204 — W. 14. th. str., care este singura întreprindere română incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central »Aurora« despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să se țină în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

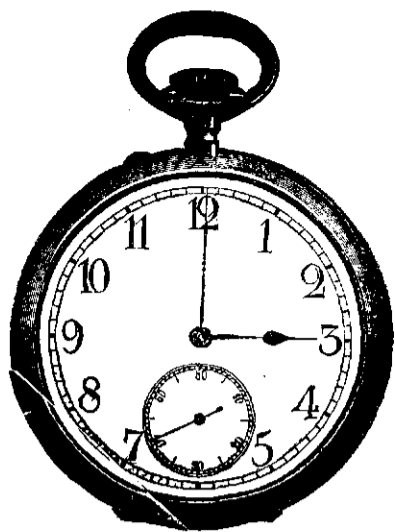
Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară informații dela întreprinderea »Aurora«.

Toate epistolele să se trimită la adresa ;

E. Lucaciu, director 204 — W. 14 th. str.

— **New-York S. U. A. de N.** —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil. ori 5 cents.

Cele mai bune
oroloage
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JAVOS
orologier Szeged.

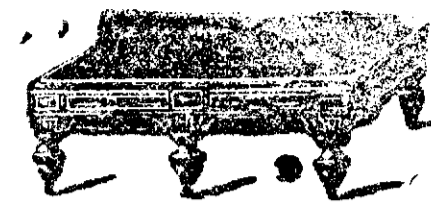
Se trimite CATALOGUE cu 2000 chipuri
—
gratuit și franco.

Correspondență în limba germană, maghiară și franceză.

Dosa Farkas

fabricant de biliard

Kolozsvár, Vesselényi Miklos-u. 7.

Depozit de biliard gata Pregătesc mese de biliard și le repar

tât în oraș, cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **băstoane de biliard** (daco), **chiulele de biliard** de bansolin și fi-deș (os de elefant), apoi: **cretă, piele de biliard, lipici** și orice alte lucruri trebuincioase.

Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe**.

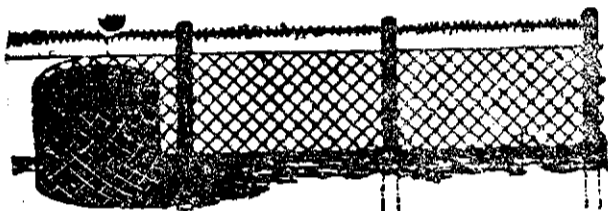
Fischer Testvérek

pregătitori de împletitură de sîrmă, țesătură, fir de oțel, coardă pentru paturi și de site

ARAD

Magazin: József főherceg-ut 8. — Atelier: Kossuth-utca 45.
Telefon pentru oraș și comitat 157.

Recomandă diferite garduri, împletituri de sîrmă, cari sunt acomodate pentru îngrădire de grădini, parcuri, curți și păduri zoologice. Ciururi cu cadre de fier pentru pământ, pietriș și cărbuni de piatră, pentru zidiri, mine și grădini etc. Gratii pentru pivnițe și pentru ferestri. Împletituri valoroase și rotunde. Ori: țesături de sîrmă, de fier, aramă, din fir obdus cu cositor și cu zinc, pe cari le avem în magazin pentru mori, fabrici și pentru scopuri economice. Împletituri pentru stucatură sistem Rabitz, fir spinos și ștergător de picioare. — Catalog de prețuri se trimite gratuit și franco.

Magazin: József főherceg-ut 8. — Atelier: Kossuth-utca 45.
Telefon pentru oraș și comitat 157.

ASCULTAȚI
povețele mele!!!

Ca fiecare femeie să fie bucurată de renumele bun al bucătăriei sale, și ca acest renume să nu fie știrbit, își alege **aromate (dresurile)**.

Cel mai bun aromat e ardeulpat, a lui **KÁLMÁN „Biborpaprika“**

care nefiind tare, dă mâncării culoare excelentă și aromă minunată. Chiar și suferinzilor de stomac le este nesticioasă. Se poate căpăta numai în pachete originale scutite cu prețurile următoare:

1 cutie de 1 chilogr 6— cor. 1 cutie de 1/4 chilogr. 1-80 cor.
1 „ „ 1/2 „ 3-30 „ 1 „ „ 1/8 „ 1— „

— Se poate căpăta dela oricare băcănie și prăvălie de coloniale. —
Poftiți și cercați! Nenumăroase epistole de recunoștință!

Kálmán József, export de ardeiu, Szeged, Dugonics-tér 24.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — **coasa „Koronagyémánt“**

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trăini la fiecarei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2— 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. — una se dă rabat. —
Comanda se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase
Kaposvár, Fő-utca 22 T. „Koronagyémánt“

Cel dintâlu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA meșteru de monumente și pietri de cimitir —
Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

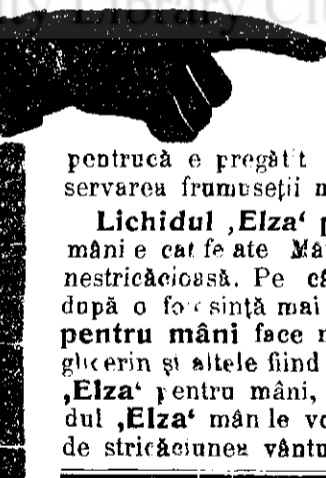
Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszoban, Déva și Bánpatok.

Mâna fiecăruia poate fi frumoasă dacă o îngrijește destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea mânilor este **Lichidul „Elza“** pentru mâni

pentru că e pregătît din materiile cele mai bune pentru conservarea frumuseții mânilor.

Lichidul „Elza“ pentru mâni după o folosință de 3 ori face mâni e cat fe ate Mân e roșii după 8 zile le înălbitește. E cu totul nesticioasă. Pe când glicerina, crema de glicerina și altele, după o folosință mai îndelungată înegresc mâni e lichidul „Elza“ pentru mâni face mâni e albe ca zăpada. Glicerina, crema de glicerina și altele fiind leioase sunt nepăcute și grețose. Lichidul „Elza“ pentru mâni, îndată să a soarbe. Dacă folosiți zilnic lichidul „Elza“ mân le vor fi totdeauna frumoase, pentru că le scuteste de stricăciunez vântului.

Prețul 30 fileri.

Se poate căpăta **Kertész Ernő** — farmacia la —
la preparatorul St. Anton de Padua.
Szabadka, Szegedi ut.

Magazin principal la **Vojtek și Weisz** droagerie în Arad.

Mașină de spălat „Weltwunder“

cea mai bună și ieftină în lume.

Prețul cor. 40—

Se căpăta dela toate fierăriile mai de seamă sau direct dela

Societatea „Weltwunder Company“
WILHELM OBERTH
Mediaș — Medgyes (Transilvania).

— — — Prospecte trimite gratis. — — —

La trimiterea înainte a cor. 40—, mașina se expediază franco.